

TU/e Nieuwjaarstoespraak 2017

Citation for published version (APA):

Mengelers, J. H. J. (2017). *TU/e Nieuwjaarstoespraak 2017*. Nieuwjaarsbijeenkomst TU Eindhoven 9-01-2017, Eindhoven, Nederland.

Document status and date:

Gepubliceerd: 01/01/2017

Document Version:

Uitgevers PDF, ook bekend als Version of Record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.tue.nl/taverne

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

openaccess@tue.nl

providing details and we will investigate your claim.

TU/e Nieuwjaarstoespraak 2017

Jan Mengelers

9 januari 2017

1. Opening

Dames en heren, collega's.

Welkom op de Nieuwjaarsreceptie 2016.

Laat mij beginnen met iedereen, mede namens Frank Baaijens en Jo van Ham, een Gelukkig en Voorspoedig 2017 te wensen.

2. Terugblik: het jaar 2016

Vandaag wil ik de uitgebreide opsomming van wapenfeiten uit 2016 zo goed als achterwege laten.

Ik heb al bij voldoende gelegenheden de hoogtepunten van 2016 opgesomd.

Zowel in de brief bij het kerstpakket en als ook in de wintergroet in de beleidsupdate op intranet.

Het jaar voelde goed.

Het was in vele opzichten 'a perfect match' tussen de vele zaken die op de universiteit spelen.

Kortom het voelde eigenlijk een beetje als dit videofilmje van bouwvakkers die met bouwtegels de zaken wel heel mooi op zijn plaats lieten vallen. En daar wilde ik het bij laten.

[Filmje] <https://www.youtube.com/watch?v=-BTWiZ7CYoI>

Waar ik het niet bij wil laten is het volgende.

Als eerste wil ik jullie aandacht vragen voor alle mensen uit onze directe omgeving die ons in het vorige jaar ontvallen zijn. In 2016 zijn veel grote helden uit ons verleden gestorven. Maar vooral de kleinere helden uit ons persoonlijke leven treffen ons veel dieper.

Laten we nooit vergeten ze te gedenken.

En als tweede wil ik zeker vooral benadrukken dat wij, Frank, Jo en ik, iedereen die zich ingezet heeft voor onze universiteit en voor al die mooie dingen uit 2016, zeer hartelijk te bedanken voor die enorme inzet.

Het is per slot van rekening allemaal mensenwerk wat wij hier doen.

Dus nogmaals grote dank!

Het is allemaal mensenwerk, zoals ik al zei.

Naast je werk heb je ook nog een privé leven.

Tegenwoordig vloeien die twee wel heel erg in elkaar over en komen we daardoor onvoldoende aan ontspanning toe.

Uit alle werkdruk-onderzoeken en discussies daarover uit het afgelopen jaar, is mij het meest bijgebleven dat door de grote werkdruk veel mensen na gedane arbeid geen puf meer hebben om nog iets anders te doen.

Partners, hobby's, gezin en zelfontplooiing schieten erbij in.

Dat is geen goede zaak.

Dat een batterij leeg raakt weten we aan een Technische universiteit als geen ander, maar als je hem niet regelmatig weer goed oplaadt, komt er uiteindelijk helemaal niets meer uit.

Daar moeten we de komende tijd goed op letten.

Met zijn allen: individuen, collega's, leidinggevenden, wij allemaal.

Ik hoop daarom dat jullie in de afgelopen Kersttijd weer voldoende opgeladen zijn.

3. Het perspectief: de toekomst

In mijn persoonlijke leven was 2016 het eerste jaar van ons eerste kleinkind, een meisje Sarah genaamd.

Een heel bijzondere ervaring.

Bij zo'n jonge kleindochter zie je opnieuw het pure van het leven. Allereerst, zie je de eerste levensbehoeften zoals een dak boven je hoofd en voedsel, maar ook de behoefte aan geborgenheid en veiligheid.

Laat dit nu precies de behoeften zijn die ook volwassenen als het belangrijkste ervaren, als ze in kritische omstandigheden verkeren zoals oorlogen, natuurrampen, conflicten e.d.,
Beelden van vele vluchtelingen zijn daar dagelijks het bewijs van.

Vervolgens nemen de verwondering, de nieuwsgierigheid, het leren en het doen, een evenzo belangrijke plaats in de ontwikkeling van dat opgroeiende wezentje.

Daarom vind ik dat kinderen niet met een 1000-yards-stare uit hun ogen mogen kijken.

Kinderen moeten **zó** uit hun ogen kijken.

Aan de universiteit hebben wij als primaire taak jonge generaties op te leiden en er kennis aan over te dragen.

Verder moeten we de kennis zien te vermeerderen d.m.v. onderzoek en moeten we een bijdrage te leveren aan de sterk veranderende maatschappij.

Dat doen we door die generaties gewoon dingen te leren, maar ook door ze academisch te vormen, gebaseerd op onderzoek dat falsifieerbaar is, op feiten, op zorgvuldige afwegingen en op genuanceerde redeneringen.

Niet te snel zijn met meningen en losse kreten van 140 karakters. En stemmingmakerij zoveel mogelijk vermijden, is het devies.

Ofschoon ik ook aan de moderniteit niet ontkom, vind ik toch dat we moeten redeneren vanuit op feiten gebaseerde opvattingen, een kritisch doch opbouwende houding moeten hebben, door reflectie zaken begrijpen en de samenhang der dingen te zien.

Dat is de houding die we op onze universiteit moeten iedereen moeten leren.

Daar ligt onze taak!

Door de ogen van mijn kleindochter Sarah is de wereld nu nog overzichtelijk.

Haar wereld bestaat uit haar ouders, bij tijd en wijlen haar grootouders en familie, hun huis, de kinderopvang.

Maar al snel zal haar wereld zich om haar uitbreiden.

We zijn immers overal, waar ook ter wereld en met iedereen '*connected*'.

Heel anders dan toen in de vorige generaties de volgende cirkel in je ontwikkeling je school, je boeken, de bibliotheek en de sportclub omvatte.

De bagage die je in je rugzak nodig hebt om die toekomst vol vertrouwen tegemoet te gaan, is uitgebreider en complexer van aard dan vroeger.

We leven in een boeiende maar ook beangstigende tijd.

Alleen de problemen of beter gezegd de uitdagingen zijn complexer, de gewenste oplossingen zijn ook complexer, moeten integraler van aard zijn en gebaseerd zijn op een combinatie van zeer uiteenlopende kennisdomeinen.

Ook Sarah zal zich moeten bekwamen in het hanteren van een overweldigende hoeveelheid kennis, van een overdadige aanbod van diensten en van een schier onuitputtelijke hoeveelheid mogelijkheden. Natuurlijk zal kunstmatige intelligentie haar daarbij een handje helpen, maar toch.....

Of ze nu gaat studeren of niet.

De concentrische cirkels uit onze wereld zoals individu, gezin, familie, straat, stad, land, vertonen geen congruentie meer in normen en waarden, in levensovertuigingen, in cultuur, in plezier, en in groepskenmerken.

Alles loopt door elkaar heen en de enige zekerheid is voortdurende verandering. Het is daarom des te belangrijker dat het individu zich in deze woelige wateren staande weet te houden.

Volgens mij ligt het antwoord zoals al vele duizenden jaren in scholing en vorming.

Wat moet een universiteit voor jonge kinderen van nu, in bijvoorbeeld 2030, te bieden hebben.

Op de eerste plaats: de beste kennis.

Natuurlijk zal kennis in vele vormen geconsumeerd worden: online, digitaal onderwijs, in groepsverband.

Natuurlijk zal ook de virtuele tutor zijn intrede gedaan hebben.

Maar de leermeester die je èn de kennis èn de levenswijsheid bijbrengt zal geen computer zijn.

Hoe complex de wereld ook wordt, hoe ver kunstmatige intelligentie ook rijkt. Levenswijsheid zit niet in een doosje!

En dat is nu juist wat we ze willen bijbrengen.

Onze universiteit in 2030 zal zeer gespecialiseerd moeten zijn.

Ze moet haar verbondenheid met de industrie en de toepassingen voor de maatschappij als haar sterkste punt hebben uitgebouwd.

Het moet excellentie uitstralen in alles wat we doen.

Ook de grootte van de universiteit zal overzichtelijk klein moeten zijn.

Het moet een plek zijn waar je je thuis voelt, vertrouwd in een zorgzame gemeenschap.

Kortom.

Een gespecialiseerde universiteit op een overzichtelijke campus, goed verbonden met haar omgeving, met een menselijke maat en een groot gemeenschapsgevoel.

Eigenlijk net als thuis!

4. Vooruitblik: het jaar 2017

Maar wat hebben we dan voor het komende jaar in petto, naast de profilering die met deze verre toekomstbespiegelingen te maken heeft.

- 2016 was het jaar van Consolidatie van de Onderwijsveranderingen

- 2017 zal het jaar van Aanscherping Profiel en Positionering zijn
- 2018 zal het jaar van de Opmaat naar de Nieuwe Strategie 2030 zijn.

Voor 2017 kunnen jullie die de prioriteiten al raden.

- Begroting en financiën zien er vertrouwenwekkend uit.
- De groei in studenten aantallen proberen we te beheersen door de numeri fixi en de juiste selectiecriteria aan te vragen. Voor het overige moeten we nieuwe vormen van onderwijs ontwikkelen.
- Voor het aantrekken van wetenschappelijk talent hebben we centraal extra budget vrijgemaakt en een speciale taskforce talent opgericht
- Voor het beleid rondom de ontwikkeling van WP zullen we interdepartementale commissies in werking zien.
- De voornaamste reorganisatie van het ondersteunende onderwijs personeel zal in dit jaar tot een afronding komen om daarna de echte verandering in gang te zetten
- We beginnen met fundraising development.
- De verbouwing van het hoofdgebouw en Matrix zal genoeg bouwactiviteit laten zien
- Nog sterker verbinden we ons met sommige universiteiten
- Een begin maken van een ecosysteem rond de universiteit waar we samen met het bedrijfsleven initiatieven zullen opzetten waar de toepassingen van ons onderzoek beter en sneller tot ontwikkeling komen
- enz., enz., enz.

We hebben al weer meer dan genoeg op onze to-do lijst staan.

Nieuwtjes

En als twee extra nieuwtjes kan ik nu melden

Op 1 januari 2018 starten we officieel met de TU/e Innovation Space.

Waarschijnlijk in het gebouw Matrix.

Isabelle Reymen is kwartiermaker voor dit nieuwe project.

TU/e Innovation Space wordt dé plek waar studenten, studententeams, studentondernemers, researchers, bedrijven en alumni hands-on samen zullen werken in multidisciplinaire teams.

Denk bij Innovation Space aan prototypes, nieuwe applicaties, cross-disciplinaire projecten in een hands-on omgeving. Een broeiest van ideeën, onderwijs, hackatons. Een plek van doen en ontmoeten. Samen met het bedrijfsleven zoeken naar slimme oplossingen.

2^e nieuwtje.

De universiteiten van Utrecht (UU), Eindhoven (TU/e) en het Universitair Medisch Centrum Utrecht (UMCU) gaan hun samenwerking intensiveren en investeren de komende drie jaar € 10 miljoen in een gezamenlijk fonds. De drie partijen willen door het combineren van hun expertises het gezamenlijke onderzoek naar een hoger niveau tillen en duurzaam maken. De eerste samenwerkingen richten zich onder meer op regeneratieve medicine, imaging, poreuze materialen en energie. Ónze kwartiermaker en nieuwe directeur van de alliantie is Leatitia Ouillet.

Het is evident waarom we dit doen. Willen we internationaal blijven meetellen dan is multidisciplinaire onderzoekssamenwerking een must. Utrecht en Eindhoven werken al jaren samen. Dat doen we al door het uitwisselen van studenten en gezamenlijk onderzoek. Deze alliantie moet er voor zorgen dat we sneller resultaten boeken en gezamenlijk kansen zien en verzilveren.

5. Tot Slot

Het gevoel over het jaar 2016 werd het beste weergegeven met het filmpje van de domino-effect met bouwtegels.

Kleindochter Sarah stond model voor de blik op de toekomst en ik weer sluit graag af met een klein verhaaltje over hartelijkheid en betrokkenheid tussen jong en oud.

Het speelt zich af in een bustochtje in de Verenigde Staten.

[sheet van een bos bloemen]

'In one seat a wispy old man sat holding a bunch of fresh flowers.

Across the aisle was a young girl whose eyes came back, again and again, to the man's flowers.

The time came for the old man to get off the bus.

Impulsively he thrust the flowers into the girls lap. " I can see you love the flowers" he explained. "and I think my wife would like for you, to have them. I'll tell her, I gave them to you."

The girl accepted the flowers, then watched the old man get off the bus and walk through the gate of a small cemetery.

.

Over liefde en hartelijkheid gesproken.

Laten we er met zijn allen, jong en oud weer een mooi jaar van maken.

Dames en heren, beste collega's, namens het CvB wens ik u en ons allen een gezond en succesvol 2017.

Let's go for drinks

Jan Mengelers

9 januari 2017